

[Peder Clausager.]

retholdelse, en Byggelyst, der meget let vilde lide Skaar, saafremt det betydelige Byggeri, der i Øjeblikket er i Gang, rantes haardt gennem Prioriteringsvanskelighederne.

Hvorvidt det til Formaalet paatænkte Udlaan paa 35 Mill. Kr. vil vise sig at være tilstrækkeligt, er der vel ingen, der paa Forhaand kan afgøre. Prioriteringen af det Byggeri, det drejer sig om, vil alene for Førsteprioritetens Vedkommende lægge Beslag paa et langt større Beløb, men i hvilken Udstrækning Prioritering ad anden Vej vil ske, gennem Forlængelse af Bankernes Byggelaan og derigennem, at nogle af Bygherrerne bringer den endelige Prioritering i Orden med det samme, og maaske derigennem, at Obligationskurserne stiger inden Lovens Udløb, som det ærede Medlem Hr. Krag jo mente, saaledes at Loven ikke faar Betydning i hele sin Gyldighedsperiode, er der vel ingen, der i Øjeblikket kan bedømme; ingen kan bedømme, hvilken Indflydelse disse Muligheder vil faa paa, om de 35 Mill. Kr. vil strække til. Men skulde det vise sig, at Begæret kommer til at ligge ud over de 35 Mill. Kr., haaber jeg, at der skal vise sig Udveje til at imødekomme et saadant Begær.

Laan kan efter Lovforslagets § 6 ydes enten kontant eller i Kasseobligationer efter Bestyrelsens Bestemmelse. Jeg vil meget gerne henstille, at det i hvert Fald tilsikres, at Laan, der ydes til det private mindre Byggeri, altid kan ydes som kontante Laan. Jeg tror, det har meget stor Betydning for Tilliden og dermed for den Brug, som den lille Bygherre vil gøre af Mellemlfinansieringen, naar det drejer sig for hans Vedkommende om rede Penge. At Renten derved ikke kan blive konstant, men vil variere, er vel en Ulempe, men for de stærkt tidsbegrænsede Laan er det ikke den store Ulempe.

I Lovforslagets § 8 tillægges der Bestyrelsen Bemyndigelse til for det enkelte Laan at fastsætte Amortisationsvilkaarene. Da Forslaget kun omfatter den normale Førsteprioritet og det maa paaregnes, at de sekundære Prioriteter for Tiden bliver dyrere for Bygherren, end han regnede med ved Byggeriets Planlæggelse, og Afdragsvilkaarene for disse Prioriteter vel ogsaa bliver strammet, henstiller jeg, at der indføres Bestemmelser om, at Amortisationsvilkaarene for disse kortfristede Laan bliver fastsat med de tilsvarende Kreditforeningslaan som Vejledning.

Til Slut har jeg et Spørgsmaal til den højtærede Indenrigsminister vedrørende §

10, hvorefter Kreditforeningerne bemyndiges til at forlænge Fristen for Accept af tilbudte Laan indtil 3 Aar. Da Kreditforeningernes Repræsentanter over for Ministeren har givet Tilsagn om loyal Medvirkning til Lovens Udførelse i det praktiske Liv, ligger der vel heri ogsaa *Sikkerhed* for, at den foreslaaede Bemyndigelse vil blive udvidet?

Med disse Bemærkninger skal jeg tilsige mit Partis Medvirkning til en velvillig og hurtig Behandling af Lovforslaget.

Hartel: Som det var at vente, maatte de foretagne Diskontoforhøjelser faa en skæbnesvanger Indflydelse paa Obligationskurserne og derigennem paa den samlede Byggesituation. Vi staar jo faktisk her i Danmark i Dag med den højeste Diskontosats i de Lande, som vi kan sammenligne os med. London har en Diskonto paa 2, Berlin paa 4, Paris paa 2, Amsterdam paa 2, Stockholm paa 3, Oslo paa 4^{1/2}, Helsingfors — tænke sig Finland i denne Situation! — en Diskonto paa 4 og København, som en flot Nummer eet, 5^{1/2}.

Jeg er ikke uenig med det ærede Medlem Hr. Krag i, at Regeringens hele økonomiske Politik, de anspændte Budgetter og den Maade, hvorpaa man trækker Kapitalen ud paa alle Omraader, medfører en Stramning af hele Pengemarkedet, men jeg mener ogsaa, at det her bør føjes til, at Baggrunden for disse Forhøjelser af Diskontoen først og fremmest er denne, at man vil værne en fiktiv Vekselkurs. I Stedet for kunde man have ladet Vekselkursen passe sig selv, saa havde man kunnet have et lavere Diskontoniveau og derigennem langt højere Obligationskurser, og saa var man ikke kommet ud i den kritiske Situation, hvor vi paa dette Omraade befinder os i Dag.

Selv om der har været en vis Bevægelse opad i den sidste Tid i Obligationskurserne — og det er jo at haabe, at denne Stigning kan fortsættes, men vi maa være indstillede paa, at det vil ske langsomt —, kan det ikke nægtes, at Niveauet ligger henved en halv Snes Points lavere, end det gjorde paa det tilsvarende Tidspunkt sidste Aar, og det vil naturligt bringe meget store Tab for de Folk, der har indledet Byggeforetagender af betydeligt Omfang paa et Tidspunkt, hvor man efter al menneskelig Beregning maatte anse det for sandsynligt, at man kunde sælge sine Obligationer til de hidtil gældende Kurser. Nu staar Bygherrerne dér og skal laane i Bankerne, Bankerne, som heller ikke er opsat paa at give Laan, og har ingen Sikkerhed for, hvor længe disse Laan kan opretholdes, og saa maa man ty til en Udvej,